

Després de moltes dificultats per passar per entre la frondosa vegetació, vaig arribar a l'objectiu. A més de nou metres damunt meu - l'alçada d'una casa de dos pisos - hi havia clavades en una esquerra de la paret les tres grosses estagues de fusta. Atònit, vaig contemplar llarga estona aquells troncs, el petit forat que hi havia tres pams més amunt i els metres i metres de paret balmada.

Incapaç de deduir-ne res, només pensava en l'enorme valentia de qui va fer aquell treball.

Ni com alpinista, ni com estudiós de la cultura popular podia entendre res. Vaig tornar a Rupit sense saber donar cap mena d'explicació a l'oncle. Aquell enigma quedà en estat letàrgic uns anys més.

En publicar-se, l'any 1985, el llibre *EL DESPOBLAMENT RURAL I LES MASIES DEL COLLSACABRA*, d'en Quirze Parés, l'autor va fer menció, per primera vegada en una publicació, d'aquell enigma. Però en indicar que eren «tres barres de ferro» va deixar ben palès - almenys per a mi - que no les havia vist de prop. Qui ha estat a sota, no pot tenir aquesta confusió. Mig mogut per la curiositat que encara sentia i mig mogut per la necessitat d'esmenar amb correcció aquell error - en lletra impresa - vaig interessar-me de nou pel problema.

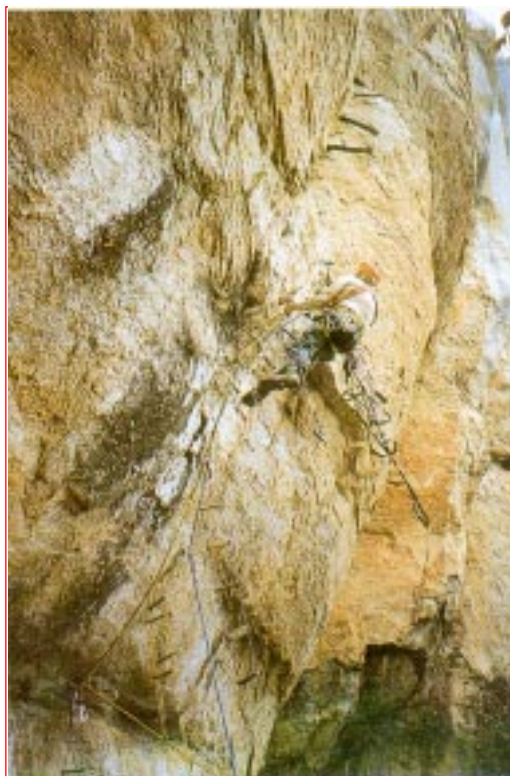
El primer pas va ser anar a veure en Quirze Parés i esbrinar com un home tan estudiós com ell havia pogut cometre aquella equivocació. Va lamentar haver comès aquell error i li dolgué molt haver-se refiat de l'explicació d'una persona del país, que ja sabia per altres informacions anteriors, que era un xic fantasiosa. Vaig explicar-li amb detalls els impediments que hi havia per poder arribar fins a la lleixa de Surroca, però, sobretot, la gran dificultat de poder accedir a les pròpies estagues.

Amb la seva assenyada paraula va encoratjar-me a seguir aquella investigació demanant-me que li aclarís aquell lamentable error.

Dies més tard, vaig iniciar de nou aquell estudi, però en dues tasques ben diferenciades. Amb les fotografies que tenia, vaig començar a recórrer el Collsacabra i la Vall de Sau, cercant gent gran que, amb la seva experiència en el camp i el bosc, haguessin vist

i conegut molt. En el seu record, podia haver-hi alguna cosa que m'ajudés a entendre el perquè d'aquelles estagues.

Així fou com vaig tenir llargues xerrades amb en Jordi Sanglas, amb en Francesc Puntí, en Joan de Cal Mariano, amb l'Àngel Font de Sau, en Pastoric i la Maria de Ca la Mília de Rupit i en Joan Font de Can Comes, per dir-ne alguns. Quasi tots havien sentit a parlar de les estagues - la majoria per veu d'en «Saltiri» -. Els que les havien vist, ho havien fet des de dalt del cingle. Cap d'ells en sabia donar una raó lògica, tot i que en feien diverses càbales. Però gràcies a totes aquelles xerrades vaig poder saber moltes coses, fets i anècdotes de la gent i del país relacionades amb els cingles.

Cal fer escalada artificial per tal d'accedir a les curioses estagues
Foto: Carles Olivella

Mentre feia aquesta tasca pel Collsacabra, a Sabadell intentava convèncer alguns amics - amb esperit de sacrifici i aventura - perquè m'ajudessin com a equip de suport. Calia dur molt de material per equipar tot allò; i entre les cordes, una de cent metres, que no era fàcil de trobar.

Aprofitant els dies festius d'un pont, ens traslladarem a l'esplanada del pla Boixer. Mentre un grup equipava amb cordes tot el llarg de la canal del Teix per facilitar-ne el trànsit que hi hauria aquells dies, un altre, del qual jo en formava part, es dirigí a la vorera